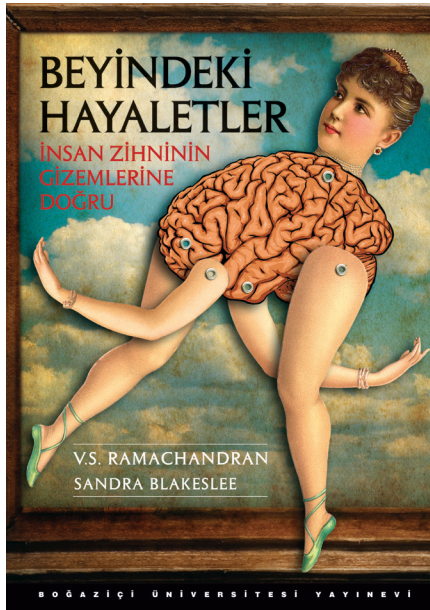

Beyindeki Hayaletler

İnsan Zihninin Gizemlerine Doğru

V. S. Ramachandran - Sandra Blakeslee
Çeviri: Levent Öztürk
Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2011

İnsan zihni hem bilimin hem de popüler bilim en ilgi çeken konularından biri. Özellikle bilişsel bilimlerde beynin işleyişini araştırmak için kullanılan yöntemlerin teknolojik açıdan hızla gelişmesi bu alanı en gözde araştırma konularından biri haline getirdi.

Vilayanur Subramanian Ramachandran: Prof. Vilayanur Subramanian Ramachandran, 1951'de Hindistan'ın Tamil Nadu eyaletinde doğdu. Bir diplomatın oğlu olduğu için gençlik yıllarının büyük bölümünü Hindistan'ın ve Asya'nın farklı bölgelerinde geçirdi. 1974'te Madras'taki Stanley Medical College'da tıp eğitimi almasının ardından 1978'de Cambridge Trinity College'da doktorasını tamamladı. Doktora sonrası eğitimini Oxford Üniversitesi'nin Psikoloji Bölümü'nde yaptı ve 1983'te girdiği San Diego'daki California Üniversitesi'nde 1998'den beri öğretim üyesi olarak çalışıyor. Aynı üniversitenin Beyin ve Biliş Merkezi'nin de yöneticisi. (Hakkında daha geniş bilgi için, bkz. <http://cbc.ucsd.edu/ramabio.html>).

Sandra Blakeslee: Sandra Blakeslee, The New York Times'in ödüllü bilim yazarı. Dr. Judith Wallerstein'la birlikte, çoksatar olmuş *Second Chances* ve *The Good Marriage* isimli kitapların ortak yazarı. New Mexico'nun Santa Fe şehrinde yaşıyor. (Hakkında daha geniş bilgi için, bkz. <http://www.sandrablakeslee.com>).

Popüler bilim okuru için de, doğrudan kendi varoluş bilincini ilgilendiren bu konu en popülerler konular arasında yerini aldı. Bu yüzden de zihin, hafıza, bilinç, benlik gibi konularda pek çok popüler bilim yayınına rastlayabiliyoruz. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi tarafından geçen yıl dilimize kazandırılan *Beyindeki Hayaletler* adlı kitap da bunlardan biri. Bilişsel bilimci Vilayanur Ramachandran bu kitapta bizi birçok nöroloji hastasının gerçek hikâyelerinden yola çıkarak zihnin gizemli yönlerine doğru bir yolculuğa çıkarıyor.

Yazarlar çeşitli beyin hasarları sonucu sıra dışı semptomlar yaşayan hastalar üzerinde yapılmış araştırmaların, beynimizin işleyişi konusunda sağladığı aydınlanmaya dair pek çok örnek sunuyor. Yazarların vurguladığı en önemli noktalardan biri, bu tür beyin araştırmalarında tekil vakalar üzerinde deneysel çalışmalar yapmanın, çok sayıda hastayı kapsayan istatistiksel analizlere dayalı yaklaşımlara dayanarak yapılan çalışmalardan genellikle daha derinlemesine bilgi sağladığı. Kitapta bir uzvunu kaybedenler yaşadığı "hayalet uzuv" durumu, görme gerektiren otomatikleşmiş bazı hareketlerin yapılabildiği bir görme engellilik durumu, hastaların dünyalarının sol tarafındaki nesnelere karşı ilgisizliği biçiminde ortaya çıkan yarı-ihmal sendromu, hastanın felçli olduğu halde bu gerçeği görmezden geldiği anazognozi durumu, bir kafa travması sonucu anne babasının kendilerine benzeyen kopyalarıyla değiştirildiğine inanmaya başlayan bir hastanın durumu gibi, çok ilginç bilinç vakaları üzerinde yapılan araştırmalar ve bu araştırmalardan elde edilen bulguların insan beyninin işleyişine dair nasıl ipuçları verdiği popüler bir dille anlatılıyor. Geniş bir bilim kültürüne sahip yazarlar, tarihin çeşitli dönemlerinden edebiyatçılardan ve bilim insanlarından yaptıkları alıntılar ve arada kurdukları çeşitli bağlantılarla okuru yakalamayı ve sürükleyici bir anlatım ortaya koymayı başarmış. Popüler bilim anlatımında yüzeyselliğe düşme riskini bertaraf edebilmek için de dipnot kullanmayı tercih etmişler. Böylece hem entelektüel derinliğe hem de sade, yalın ve sürükleyici bir anlatıma sahip bir

Rebecca Gilpin: Çocuklara yönelik çok sayıda etkinlik kitabının yazarı. Deniz kenarında bembeyaz bir evde yaşayan Gilpin, kitaplarını evinin çatı katındaki, büyük pencereci bir odada kaleme alıyor. İşyle ilgili en sevdiği ayrıntının, masallardaki pek çok güzel fikri günümüze uyarlamak olduğunu söyleyen Gilpin, 2008'de İngiliz Kraliyet Akademisi Gençlik Ödülü'nü kazandı.

eser ortaya çıkmış. Kitabın tüm okurlar için insan zihni ve bilişsel bilimler konusunda ufuk açıcı ve ilham verici olacağını umuyoruz.

Tehlikeli Hayvanlar

Rebecca Gilpin
Çeviri: Alp Akoğlu
TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, 2011

Hayvanlar âlemi küçük çocukların çevreleriyle ilişki kurmasını sağlayan önemli bir alan. Çünkü hayvanlar onlar için diğer canlılara göre daha algılanabilir varlıklar. Öte yandan özellikle de büyük şehirlerde, doğal yaşamdan kopuk olarak yetişen çocuklar hayvanlara ve dolayısıyla genel olarak doğal yaşam öğelerine karşı yabancılaşma ve hatta korku hissedebiliyor. Bunu yenmelerine yardımcı olmanın en güzel yollarından biri de onlara doğal yaşamı tanımalarını sağlayacak fırsatlar vermek. Çevirisi TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'nın İlk Okuma dizisinden geçtiğimiz yıl çıkan *Tehlikeli Hayvanlar* adlı kitap, saldırgan davranışlar gösteren ve pasif tehlike arz eden hayvanları konu alıyor. Kitapta hayvanların ne zaman ve hangi durumlarda tehlikeli olabileceği, bu tehlikelerden nasıl korunulabileceği, hayvanların avlanma stratejileri, zehirli hayvanlar, öldürücü hastalıklar yayan hayvanlar ve tehlike altındaki hayvanlar gibi konularda kısa bilgiler rengârenk, zengin görseller eşliğinde sunulmuş. Kitabın küçük okurlarımızın yaz tatiline renk katmasını diliyoruz.

"Timsahlar nasıl avlanır? Su aygırları neden kavga eder? Huni örümcekleri avlarını nasıl öldürür? Bu kitapta bu soruların yanıtlarını ve tehlikeli hayvanların yaşamıyla ilgili birçok başka bilgiyi bulacaksınız."